

अध्यक्ष महोदय,

१. विश्व कोभिड-१९ को विषम महामारीबाट आक्रान्त छ । इतिहासमा विरलै भोग्नु पर्ने यस्तो महामारीको चुनौतीबीच यस नगरपालिकाको दशौं नगर सभामा आर्थिक वर्ष ०७८/०७९ को बजेट प्रस्तुत गर्न उभिएको छ ।
२. सर्वप्रथम यस अवसरमा नेपाली जनता र नेपाल राष्ट्रको हितका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका जनआन्दोलनका क्रममा जीवन आहुती दिनुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै उक्त आन्दोलनमा घाइते हुनुहुने सम्पूर्णमा शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।
३. आदरणीय मतदाताले निर्वाचन मार्फत दिनु भएको कार्य जिम्मेवारी सम्हालेको चार वर्ष पूरा भएको छ । स्वच्छ, सफा, समृद्ध सुन्दर-महालक्ष्मी नगर को दीर्घकालिन लक्ष्य सहित यस अवधिमा चार वटा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमनगरसभाबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयन भएको छ ।
४. विगत चार वर्षमा नगरको भौतिक पूर्वाधार लगायत आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल भएका छन् । जसमध्ये सडक तथा ढल निकास, खानेपानी, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि तथा पशु विकास, सामाजिक समावेशीकरण लगायतका क्षेत्रका ठोस प्रगति हासिल भएको छ ।
५. २०७६ चैत्र महिनादेखि विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारीले हामी सबैलाई नराम्रोसँग प्रभावित गरेको छ । यस महामारीबाट नेपालमा हजारौंको ज्यान गएको छ, लाखौं सङ्क्रमित भएका छन् । जनजीवन नराम्रोसँग विथोलिएको छ । हाम्रा भौतिक पूर्वाधार विकास लगायत आर्थिक सामाजिक क्षेत्रका स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समेत यस महामारीले अवरोध पुर्याएको छ ।

६.हामी निर्वाचित भएपछि आ व ०७४/०७५ मा रु ४०,२५,२८,०००(चालिस करोड पच्चीस लाख अठ्ठाइस हजार),आ व ०७५/७६ मा रु ७४,५१,३५,८००(चौहत्तर करोड एकाउन्न लाख पैतिस हजार आठसय)आ व ०७६/७७ मा रु १,०३,६८,७७,०००(एक अर्ब तीन करोड अड्सठी लाख सतहत्तर हजार), आ व ०७७/७८ मा १,८४,८६,८६,००० (एक अर्ब चौरासी करोड छयासी लाख छयासी हजार)को बजेट तथा कार्यक्रम यस सभाबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको छ ।

७.चालु आ.व. ०७७/७८ मा सङ्घीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु. १७, ७४, ००, ००० (सत्र करोड चौहत्तर लाख), सशर्त अनुदान तर्फ रु. १८, १३, ४४, ७५० (अठार करोड तेह्र लाख चौवालिस हजार सात सय पचास), समपुरक अनुदान तर्फ रु. १, ७६, ७७, ६६० (एक करोड त्रिहत्तर लाख सतहत्तर हजार छ सय साठी), राजश्व बाँडफाँटतर्फ रु २३, ३०, ५०, ९८६.३१ (तेइस करोड तीस लाख पचास हजार नौ सय छयासी रुपैया एकतिस पैसा) गरी जम्मा रु ६०, ९१, ७३, ३९६.३१ (साठी करोड एकानब्बे लाख त्रिहत्तर हजार तीन सय छयानब्बे रुपैया एकतिस पैसा) निकासा प्राप्त भएको छ । त्यसै गरी प्रदेश समानीकरण अनुदान रु. ८०, ६१, ७५० (असी लाख एकसठी हजार सात सय पचास), सशर्त अनुदान रु. ४६, ८५, ५०० (छ्यालिस लाख पचासी हजार पाँच सय), समपुरक अनुदान रु. ७४, ३५, ५०० (चौहत्तर लाख पैतिस हजार पाँच सय) र राजश्व बाँडफाँट वापत रु. २, २२, ८९, ८३९.८९ (दुई करोड बाइस लाख उनानब्बे हजार आठ सय उनान्चालिस रुपैया उनानब्बे पैसा) गरी जम्मा रु. ४, २४, ७३,

५८९.८९ (चार करोड चौबिस लाख बहत्तर हजार पाँच सय उनानब्बे रुपैया उनानब्बे पैसा) निकासा प्राप्त भएको छ । आन्तरिक स्रोत तर्फ २० करोड अनुमान गरिएकोमा रू. १०, ०६, २८, ५०९ (दश करोड छ लाख अठ्ठाइस हजार पाँच सय नौरुपैया) सङ्कलन भएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष ०७८/७९ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्दछु ।

बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

क)कोभिड-१९ को महामारीबाट नगरबासीको जीवन रक्षा गर्ने ।

ख) नगरको भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विकास कार्यलाई तीव्रता दिने ।

ग)सामाजिक समावेशीकरण, सामाजिक सुरक्षा, सामाजिक संरक्षण प्रदान गर्ने ।

बजेटका उद्देश्य हासिल गर्न देहाय बमोजिम प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु :

क)कोभिड-१९ को रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारका लागि परीक्षणको दायरा विस्तार, उपचारको व्यवस्था, स्वास्थ्य उपकरण तथा सामग्रीको आपूर्ति खोपको सुनिश्चितताका लागि सङ्घ, प्रदेश र सम्बद्ध निकायसँग समन्वय र साझेदारी ।

ख)कोभिड-१९ बाट प्रभावितहरूका लागि रोजगारी, राहत र सहायता ।

ग)कृषि तथा पशु विकास क्षेत्रको व्यावसायीकरण, विविधीकरण, वैज्ञानिकीकरण ।

घ)लक्षित वर्गको क्षमता विकास, रोजगारी र आयआर्जन अभिवृद्धि ।

ड)सुशासन तथा सेवा प्रवाहको प्रभावकारीता ।
अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटका कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्दछु ।

- ८.कोभिड-१९ का कारण अभिभावक गुमाएका १८ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूलाई शैक्षिक सहायता लगायत कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि रू २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
९. वडा स्तरीय योजना कार्यान्वयनका लागि रू २५ करोड विनियोजन गरेको छु।
१०. उपभोक्ता समिति वा कानुन बमोजिम स्थापित संघसंस्थाको कम्तीमा ३० प्रतिशत लागू साझेदारी रहने कार्यक्रमका लागि रू ५ करोड विनियोजन गरेको छु ।
११. स्वीकृत आयोजना बैङ्कमा समावेश भएका आयोजना र आ.व.०७७/७८ मा सम्झौता भई निषेधाज्ञाका कारण सम्पन्न हुन नसकेका आयोजना मध्ये आगामी आ.व. को असोज मसान्तभित्र कार्यसम्पन्न हुने योजनाको भुक्तानीको लागि रू १० करोड विनियोजन गरेको छु ।
१२. वडा नं १ स्थित बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण योजना र मनमोहन मेमोरियल पार्क निर्माण योजनालाई बहुवर्षीय योजना स्वीकृत गरी आगामी आ.व. को लागि रू २० करोड विनियोजन गरेको छु ।
१३. महालक्ष्मी नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन र नगर सभाहल निर्माणको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
१४. नगर क्षेत्र भित्रका भौतिक पूर्वाधारको मर्मत सम्भारका लागि मर्मत सम्भार कोषमा थप रू ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।

१५. गणेशमान पार्क निर्माण योजनाको लागि रू ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।
१६. ग्वार्को लामाटार मानेदोभान सडक खण्डको आवश्यक स्थानमा यात्रु प्रतिक्षालय निर्माणको लागि रू ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।सामुदायिक भवन निर्माण वडा नं ३ को लागि रू ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
१७. वडा नं ८ मा जेष्ठ नागरिक पार्क, वडा नं ९ मा बाल उद्यान र बस पार्क, नगरपालिका कार्यालय भवन, नगर सभा हल, हिंसा पिडितहरूका लागि सेफ हाउस निर्माण लगायतका आयोजनाहरूको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयारीका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
१८. सडक क्षेत्राधिकारभित्र रहका विद्युत तथा टेलिफोनका पोल तथा तारको सम्बन्धित निकायसँगको लागत साझेदारीमा व्यवस्थापन गर्न रू ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
१९. नगर प्रमुख युवा उद्यमशीलता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२०. कोभिड-१९ वा अन्य विपद्को कारण रोजगारीको अभावमा रहेका श्रमिकहरूका लागि खाद्यान्नको अभावमा भौकै रहन नदिन श्रमिकका लागि खाद्यान्न कार्यक्रमका लागि रू १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२१. सहकारी संस्थाको क्षमता विकास तथा नगरपालिका र सहकारी संस्था बीचको साझेदारीमा गरिने सामुदायिक विकासका कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२२. व्यवसायिक कृषि प्रवर्द्धन, कृषि सामग्री तथा प्रविधि अनुदान, पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम लगायत कृषि क्षेत्रको व्यावसायीकरण, विविधिकरण, वैज्ञानिकीकरण र बजारीकरण समेत कृषि विकास कार्यक्रम तर्फ रू ७३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

२३. पशु विकास कार्यक्रम तर्फ रू ३२ लाख ५५ हजार विनियोजन गरेको छु ।
२४. धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय धार्मिक सङ्ग्रहालयका लागि रू ५० लाख, नेवारी सङ्ग्रहालयका लागि रू ५० लाख र तामाङ सङ्ग्रहालय निर्माणका लागि रू २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२५. व्यवस्थापन समिति मार्फत नगर क्षेत्रका सबै धर्म, संस्कृति, जात्रा, पर्व, पूजा आदिको संरक्षण, संवर्द्धन र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२६. बा आमा स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२७. वडा नं १० मा बर्थिङ सेन्टर स्थापनाका लागि रू १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२८. नगर क्षेत्र भित्रको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रमको सञ्चालनका लागि रू २ करोड २३ लाख ५० हजार विनियोजन गरको छु ।
२९. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विपन्न छात्राहरूको शैक्षिक सहायता कार्यक्रमको लागि रू १८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३०. मेयरसँग विद्यार्थी कार्यक्रमलाई परिमार्जन सहित कार्यान्वयन गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
३१. आधारभूत र माध्यमिक शिक्षातर्फको कार्यक्रमको लागि जम्मा रू २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
३२. मेयर कप, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन एवम् युवा परिचालन लगायतका कार्यक्रमका लागि रू ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३३. सार्वजनिक शौचालय निर्माणको लागि रू ५० लाख विनियोजन गरेको छु । वातावरण संरक्षण, फोहोरमैला व्यवस्थापन, वृक्षारोपण,

- हरियाली पार्क निर्माण, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
३४. सार्वजनिक जग्गा संरक्षण कार्यक्रमको लागि रू ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३५. भूमिगत तथा सतह खानेपानी योजना निर्माण, मर्मत सम्भार एवम् खानेपानीको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि प्राथमिकताका साथ पर्याप्त रकमको व्यवस्था गरेको छु ।
३६. महिला तथा बालबालिकासँग उपप्रमुख कार्यक्रमलाई थप परिमार्जन सहित सीप, रोजकारी, आय आर्जन अभिवृद्धि, शैक्षिक सहायता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
३७. एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, आदिवासी जनजाति, दलित तथा पिछडिएका वर्ग लगायतका लक्षित वर्गको आयआर्जन तथा क्षमता विकास लगायतका सामाजिक समावेशीकरणका विभिन्न कार्यक्रमका लागि रू ५४ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
३८. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूलाई कोभिड तथा अन्य स्वास्थ्य उपचार सहयोग कार्यक्रमका लागि रू १ करोड २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३९. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार, सुशासन प्रवर्द्धन, कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि, कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास लगायतका कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
४०. सूचना प्रविधि तर्फको कार्यक्रमको लागि रू ४५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
४१. कर सचेतना, कर सङ्कलन, कर स्वयंसेवक परिचालन, करदाता सम्मान लगायत कार्यक्रमका लागि रू १८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

४२. न्यायिक निरुपण र सामुदायिक मेलमिलाप कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

४३. यस बजेटमा समावेश विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, वडास्तरीय कार्यक्रम, लागतसाझेदारी योजना, नगरस्तरीय योजनाहरू लगायतका सम्पूर्ण विनियोजनको विस्तृत अनुमान अनुसूचीहरूमा प्रस्तुत गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्दछु ।

आगामी आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न १ अर्ब ९४ करोड १ हजार १ सय सोह्र रुपैया २४ पैसा मात्र विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजन मध्ये चालु तर्फ २८.७१ प्रतिशत र पुँजीगत तर्फ ७१.२९ प्रतिशत रहेको छ ।

४४. आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोत मध्ये सङ्घीय समानीकरण अनुदानबाट रू १८ करोड ८४ लाख, सङ्घीय सशर्त अनुदान चालुबाट रू २१ करोड ५३ लाख २४ हजार सङ्घीय सशर्त अनुदान पुँजीगतबाट रू १ करोड ११ लाख र राजश्व बाँडफाँटबाट रू ८ करोड ५२ हजार मात्र, प्रदेश समानीकरण अनुदानबाट रू १ करोड ६५ लाख २४ हजार, प्रदेश सशर्त अनुदानबाट १ करोड ७४ लाख ७८ हजार राजश्व बाँडफाँटबाट रू २७ करोड ५२ लाख ८६ हजार १ सय १६ रुपैया २४ पैसा र आन्तरिक श्रोतबाट रू १ अर्ब ६ करोड ५१ लाख ९० हजार मात्र व्यहोरिने छ ।

४५. मैले प्रस्तुत गरेको आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट कार्यान्वयनबाट कोरोना रोकथाम तथा नियन्त्रणमा सहयोग पुग्ने, नगरपालिकाले लिएको भौतिक पूर्वाधार विकासका लक्ष्य पूरा हुने,

नगरको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पर्यटकीय लगायतका क्षेत्रमा लक्षित प्रगति हासिल हुने अपेक्षा गरेको छु ।

४६. बजेट तर्जुमा गर्दा मार्गदर्शन गर्नुहुने आदरणीय नगर प्रमुख प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । बजेट तर्जुमाका क्रममा उपयोगी सुझाव प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण वडा अध्यक्षहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू, नगर सभाका सदस्यहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरू, करदाताहरू र नगर विकासमा सहयोग गर्ने साझेदारी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरू, करदाताहरू र नगर विकासमा सहयोग गर्ने साझेदार संस्थाहरू एवम् कर्मचारी वर्गमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । बजेट कार्यान्वयनमा सबैको रचनात्मक सहयोग रहने अपेक्षा समेत गर्दछु ।

अन्तमा कोभिड -१९ को विश्व व्यापी महामारीको जोखिमाबाट सुरक्षित रहँदै नगर विकास अभियानमा सहभागी हुन सम्पूर्ण आदरणीय नगरवासी दाजुभाइ, दिदी बहिनीहरूमा हार्दिक आह्वान गर्दछु ।

धन्यवाद ।

निर्मला थापा
उपप्रमुख